



**BUILD UP
SKILLS II**
P O L A N D

OBOWIĄZUJĄCE PRZEPISY W DZIEDZINIE KSZTAŁCENIA I SZKOLENIA



Build Up Skills II - krajowy system podnoszenia kwalifikacji i certyfikacji pracowników sektora budowlanego



Projekt dofinansowany przez Komisję Europejską w ramach programu LIFE-2021-CET-BUILSKILLS.
Umowa nr 101076976.

Wyłącznie odpowiedzialność za treść niniejszego dokumentu ponoszą jego autorzy. Niniejsza publikacja odzwierciedla jedynie poglądy jej autorów a Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zawartych w niej informacji.

Obowiązujące przepisy w dziedzinie kształcenia i szkolenia

W kontekście dynamicznych zmian na rynku pracy, szczególnie w sektorze budowlanym, kształcenie zawodowe odgrywa kluczową rolę w dostosowaniu się do aktualnych potrzeb i wyzwań. Niniejszy dokument skupia się na obserwacjach dotyczących kształcenia zawodowego, identyfikując istniejące problemy i proponując rekomendacje dla dalszych działań.

Według danych z barometru zawodów, branża budowlana konfrontuje się z deficytem pracowników w różnych zawodach, takich jak betoniarze, zbrojarze, cieśle, dekarze, monterzy instalacji, murarze, operatorzy maszyn, czy robotnicy budowlani.

System edukacji rzadko zapewnia odpowiednie warunki do nauki praktycznej zawodów budowlanych. Brakuje warsztatów szkolnych, sal do praktycznej nauki, oraz odpowiednich materiałów.

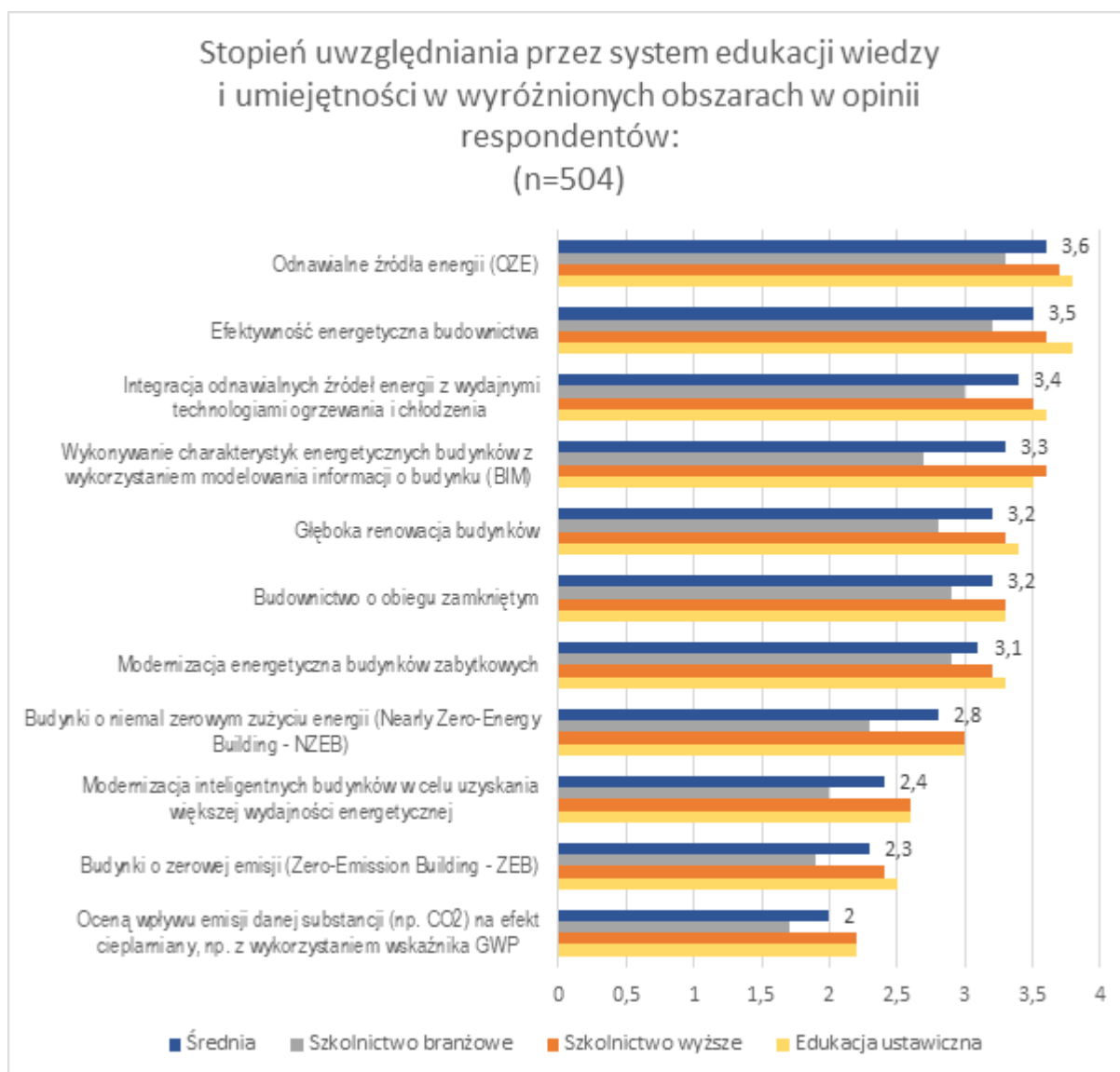
Braki w nauce praktycznej są często uzupełniane przez sektor prywatny, jednak te działania są sporadyczne i niesystematyczne.

Rozwój rynku termomodernizacji budynków oraz odnawialnych źródeł energii jest ściśle związany z cenami ciepła i energii elektrycznej.

Na poniższym rysunku przedstawiono zbiorcze wyniki odpowiedzi na pytania o stopień uwzględniania przez system edukacji (szkolnictwo branżowe, szkolnictwo wyższe, edukacja ustawiczna) wiedzy i umiejętności w następujących obszarach:

1. Efektywność energetyczna budownictwa,
2. Odnawialne źródła energii (OZE),
3. Głęboka i kompleksowa renowacja budynków,
4. Budynki o niemal zerowym zużyciu energii (Nearly Zero-Energy Building - NZEB),
5. Budynki o zerowej emisji (Zero-Emission Building - ZEB),
6. Integracja odnawialnych źródeł energii z wydajnymi technologiami ogrzewania i chłodzenia,
7. Oceną wpływu emisji danej substancji (np. CO₂) na efekt cieplarniany, np. z wykorzystaniem wskaźnika GWP (Global Warming Potential),
8. Budownictwo o obiegu zamkniętym,
9. Wykonywanie charakterystyk energetycznych budynków z wykorzystaniem modelowania informacji o budynku BIM (Building Information Modelling),
10. Modernizacja inteligentnych budynków w celu uzyskania większej wydajności energetycznej,
11. Modernizacja energetyczna budynków zabytkowych.





Rysunek 1 Stopień uwzględniania przez system edukacji (szkolnictwo branżowe, szkolnictwo wyższe, edukacja ustawiczna) wiedzy i umiejętności w wyróżnionych obszarach w opinii respondentów (n=504) na 5-stopniowej skali Likerta
Źródło: badanie własne.

Szkolnictwo wyższe w Polsce oferuje kształcenie z zakresu energooszczędności i niskoemisyjności w budownictwie, które jest przedstawiane zarówno na kierunkach "Budownictwo" jak i "Odnawialne źródła energii". Specjalności takie jak Odnawialne źródła energii są dostępne również na kierunkach związanych z elektrotechniką, energetyką oraz ochroną środowiska. Popularne specjalności na kierunku "Odnawialne źródła energii" obejmują OZE w budownictwie, przemysłowe instalacje OZE, pozyskiwanie i konwersję biomasy na cele energetyczne oraz systemy wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Jednakże, choć system szkolnictwa wyższego dobrze przygotowany jest na transformację energetyczną, istnieją braki w kwestiach związanych z emisyjnością budynków, gospodarką o obiegu zamkniętym i zrównoważonym budownictwem. Wprowadzenie tych zagadnień do programów nauczania byłoby kluczowe dla osiągnięcia pełnej neutralności klimatycznej w budownictwie.

Szkolnictwo zawodowe i branżowe odgrywa istotną rolę w kształceniu młodzieży i osób poszukujących nowych umiejętności na rynku pracy. W Polsce istnieje wiele szkół ponadpodstawowych i techników, które oferują różnorodne specjalizacje, w tym również związane z efektywnością energetyczną i odnawialnymi źródłami energii. Jednakże analiza przeprowadzona w ramach projektu BUILD UP Skills II Poland wskazuje na potrzebę aktualizacji programów nauczania w zawodach branżowych, aby uwzględnić zagadnienia związane z energooszczędnym i niskoemisyjnym budownictwem.

W zakresie szkoleń zawodowych dla rynku pracy, instytucje publiczne, takie jak publiczne służby zatrudnienia, oferują wsparcie finansowe dla pracodawców i pracowników, którzy chcą rozwijać swoje umiejętności. Istnieje również baza usług rozwojowych zawierająca oferty szkoleń z zakresu efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii w budownictwie.

Organizacje rzemieślnicze odgrywają istotną rolę w kształtowaniu oferty szkoleniowej i promowaniu standardów jakości w branży. Wartością dodaną byłoby włączenie zagadnień związanych z energooszczędnym budownictwem do oferty szkoleniowej tych organizacji, aby lepiej przygotować pracowników do zmieniających się potrzeb rynku.

Rekomendacje

1. Dostosowanie Programów Nauczania

Należy dostosować programy nauczania w szkołach zawodowych, aby lepiej odpowiadały na potrzeby rynku pracy w branży budowlanej. Włączenie praktycznych umiejętności zawodowych oraz znajomości nowoczesnych technologii budowlanych powinno być priorytetem.

2. Współpraca z Pracodawcami

Należy nawiązać stałą współpracę z pracodawcami w branży budowlanej co umożliwi zorganizowanie zajęć praktycznej nauki zawodu. Pracodawcy mogą wspomagać szkoły w dostarczaniu materiałów oraz organizacji szkoleń praktycznych.

3. Edukacja na temat Efektywności Energetycznej

Konieczne jest zwiększenie świadomości na temat efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii wśród zarządców i właścicieli budynków. Akcje edukacyjno-promocyjne mogą przyczynić się do poprawy efektywności energetycznej budynków.

4. Aktualizacja Programów Kształcenia

Programy kształcenia w szkolnictwie branżowym powinny być aktualizowane, aby uwzględniały najnowsze technologie i trendy w zakresie efektywności energetycznej i niskoemisyjnego budownictwa.

5. Współpraca z Sektor Prywatnym

Należy rozwijać współpracę szkół zawodowych z sektorem prywatnym, aby organizować praktyczne zajęcia zawodowe w centrach szkoleniowych firm budowlanych i instalacyjnych.

6. Edukacja Cyfrowa w Budownictwie

Ważne jest wprowadzenie edukacji cyfrowej w zakresie budownictwa, co pozwoli na efektywniejsze zarządzanie procesem budowlanym takim jak termomodernizacja.

Działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników budowlanych w obszarze efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii wymagają kompleksowej strategii, która uwzględnia finansowanie, promocję, monitorowanie i ocenę efektywności podejmowanych działań. Poniżej przedstawiono podsumowanie kluczowych elementów tej strategii:

Finansowanie:

- Wykorzystanie Funduszu Pracy, Programu "Czyste Powietrze", ulgi termomodernizacyjnej w podatku PIT, Systemu Białych Certyfikatów, Funduszy Europejskich oraz Krajowego Funduszu Szkoleniowego na realizację procesu termomodernizacji budynków i szkoleń pracowników.
- Dofinansowanie szkoleń z funduszy krajowych (Fundusz Pracy, PFRON) oraz Trójstronnych Umów Szkoleniowych (TUS) dla osób bezrobotnych.
- Zwrot kosztów szkolenia pracowników pomagających osobom niepełnosprawnym oraz refundacja kosztów szkoleń osób niepełnosprawnych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON).

Promocja:

- Kampanie promocyjno-informacyjne skierowane do różnych grup docelowych, takich jak wykonawcy, pracownicy, inwestorzy indywidualni i sektora publicznego.
- Wykorzystanie różnych kanałów komunikacji, takich jak imprezy branżowe, Internet, media społecznościowe, oraz współpraca z instytucjami publicznymi i organizacjami branżowymi.

Monitorowanie:

- Włączenie licznych instytucji państwowych i grup interesu w proces monitorowania realizacji działań edukacyjnych.



- Monitorowanie kluczowych wskaźników, takich jak zakres udziału pracowników budowlanych w szkoleniach, wykorzystanie funduszy na termomodernizację budynków, oraz efektywność działań promocyjnych.

Ocena:

- Ocena skuteczności podejmowanych działań w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników budowlanych, w tym ocena stopnia realizacji celów określonych w strategii.
- Analiza efektów finansowania i promocji w kontekście podniesienia kompetencji zawodowych oraz wsparcia dla termomodernizacji budynków.

Wdrażanie kompleksowej strategii wymaga współpracy różnych instytucji, zarówno publicznych, jak i prywatnych, oraz ciągłej oceny i dostosowywania działań do zmieniających się potrzeb i warunków rynkowych.

Kształcenie zawodowe staje w obliczu wielu wyzwań, zwłaszcza w branży budowlanej. Poprzez odpowiednie dostosowanie programów nauczania, współpracę z pracodawcami, oraz edukację na temat efektywności energetycznej, można skutecznie przygotować nowe pokolenie pracowników do zmieniających się potrzeb rynku pracy. Wprowadzenie powyższych rekomendacji może stanowić kluczowy krok w kierunku poprawy jakości kształcenia zawodowego oraz zaspokojenia potrzeb rynku pracy w budownictwie.



STRONA INTERNETOWA:

<https://bups.kape.gov.pl>

PARTNERZY PROJEKTU:



PARTNERZY REGIONALNI:



Projekt dofinansowany przez Komisję Europejską w ramach programu LIFE-2021-CET-BUILSKILLS. Umowa nr 101076976.

Wyłączną odpowiedzialność za treść niniejszego dokumentu ponoszą jego autorzy. Niniejsza publikacja odzwierciedla jedynie poglądy jej autorów a Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zawartych w niej informacji.